

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xiiij. De Clandestina desponsatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

cap. super
eo. extra. de
eo qui co-
gno. cōjan.

nium. Sed nec id quidem indi-
stinctè obtinet. nam etsi vtrius-
que coniugum constet assertio-
ne, acclamante etiam viciniā, q̄
coniugatus ante contractū ma-
trimonium vxoris suæ consan-
guineam cognouerit, propter
eā coniuges separari nō debēt:
nec enim talis confessio momē-
tum habere debet, cū alioqui
facile fieri possit, vt quicumque
inter se contra matrimonium
velint colludere, ad confessio-
nem incestus facile profiliant,
si suæ assertioni Ecclesiæ iudi-
cium accessurum credant. Ru-
mor autem viciniæ nō est adeo
iudicandus validus, vt, nisi fide
dignæ probationes accedant,
possit ritè cōtractum matrimo-
nium irritare.

DE CLANDESTINA desponsatione,

TITVLVS XIII.

Prohibentur matrimonia contrahi clande-
stinè, ne postea oporteat illa dissoluere. h. d.

glo. in sum.
30. q. 5. &
cano si quis
diuans. §.
his itaque.
d. 30. q. 5.

NE^b tamen post securā co-
pulam & susceptam pro-
lem, detectis quibusdā im-
pedimentis, nō sine graui scan-
dalo contracta matrimonia re-
tractari oporteat, neve, si alter
coniugum qui clām contraxe-
rint, coniugium negauerit legi-
timis probationibus deficienti-
bus, Iudicis sententia ritè fuerit
absolutus, vterque alijs nubendo
reatū incurrat adulterij, con-

sulcissimè constitutum est^c, vt
nullus fidelium occultè nupti-
as cōtrahat. Sed cū matrimo-
nia contrahenda fuerint^d, per
presbyterum proponantur pu-
blicè, cōpetenti termino p̄f̄i-
nito, intra quem qui voluerit,
& valuerit, legitimum impedi-
mentū opponat, & vt ipse quo-
que presbyter per se inuestiget,
vtrū aliquod futuro matrimo-
nio obstat impedimentum.

Suspenditur contractus matrimonij, donec
extat presumptio, quod non possit contra-
hi. h. d.

Cuius^e si apparuerit proba-
bilis coniectura, contractus ex-
pressè interdicetur, donec quid
fieri debeat, manifestis constite-
rit documentis.

Nati ex clandestinis & interdictis matri-
monijs nō sunt legitimi, licet nati ex matrimo-
nio contracto in faciem Ecclesiæ ante senten-
tiam diuortij sint legitimi, nisi uterq; coniugū
nouerit impedimentum. h. d.

Quicumque^f verò huiusmo-
di clandestina & interdicta cō-
iugia inire ausus fuerit, etiam
ignoranter, proles ex huiusmo-
di coniunctione suscepta, pror-
sus illegitima cēsebitur, nec de
parentum ignorantia vllum est
habitura subsidium: cū sic cō-
trahentes, vel non expertes sci-
entiæ, vel saltem affectatores i-
gnorantiæ videātur, licet alio-
qui, si ignorantes in faciem Ec-
clesiæ contraxerint, ante latam
sententiam diuortij nati, & le-

m

cas. 2. 30.
q. 5.

cap. cū in
inhibitio. in
prin. extra.
cod. tit.

d. cap. cū in
inhibitio. §.
cū autem.
ext. cod. tit.

d. cap. cū in
inhibitio. §.
si quis. ext.
cod. tit.

gitimi habeantur, & in bona paterna hæreditario iure succedant. Idem iuris erit, si in conspectu quidem Ecclesiæ cōtraxerint, sed impedimentum ambo nouerint.

Sacerdos contemnens constitutiones Ecclesiæ punitur pro qualitate culpæ, & clandestina matrimonia, si publicentur, recipit Ecclesiæ. h. d.

a d. cap. cum inhibito. §. fin. extr. co. tit.

Sanè^a si parochialis sacerdos tales coniunctiones prohibere contempserit, per triennium ab officio suspendendus erit: grauius etiam puniendus, si culpæ qualitas postulauerit. Verum (vt supra indicauimus) si cōtrahentes clandestina matrimonia publicare voluerint, nisi alia causa impediatur, ab Ecclesia recipienda sunt, tanquam à principio in Ecclesiæ conspectu cōtracta.

QVI MATRIMONIUM
accusare possunt, vel contra illud testificari,

TITVLVS XV.

Non admittitur ad accusandum matrimonium, qui tempore denunciationis siluit, nisi iuret de calumnia, & quod post denunciationem cognouit, quæ obiecturus est, & negligentia auctoris mei non intelligitur esse mea. h. d.

b cap. cum in tua. §. alioquin. c. tra. eod. tit.

Non tamen quocumque, aut indistinctè omnes ad matrimonium impugnandum admittendi erunt. Nam si quis tempore factæ à sacerdote denunciationis^b in ipsa diocesi

si constitutus, nihil contra matrimonium dixerit, eiuem mox coniunctos impetere minimè cōcedendum erit, nisi proprio firmauerit iuramento, quod ea, quæ obiecturus est, postea didicerit, quodque ad accusandum dolo non proficiat: quo casu etiam si, quod obiecturus est, ab illis didicisset, qui denunciationis tempore siluerunt, claudi nõ debet ei accusandi aditus: quoniam, etsi ab impetitione huiusmodi, culpa ex tali silentio contracta, auctores excludat, iste tamen, qui culpa caret, amoueri non debet.

Ex causa etiam post denunciationem potest quis matrimonium accusare. h. d.

Idem iuris erit, si tempore denunciationis, vel extra diocesim commorabatur, vel aliàs denuntiatio ad eius notitiam peruenire non potuit: vtputà, si nimie infirmitatis feruore laborans, mentis non erat compos, vel in annis tam teneris constitutus erat, vt ad talium rerum perceptionem eius ætas sufficere nõ valeret, siue alia legitima causa fuerit impeditus.

Ad accusandum matrimonium, non ex causa delicti, soli coniuges admittuntur. h. d.

Sed nec omnes ad accusationem, testimoniũve dicendũ admitti debent: nam si de tali impedimento agendũ sit, quod neque coniugũ in se delictum cõtineat, nec ob id matrimonium dissol-

c cap. cum in tua. §. supra quo. extra. eod. tit.